

Taneční kurzy patří k české kultuře

„Když se chlap v pět odpoledne oholí, učeše a oblékne si smoking, načež řekne manželce ahoj, vyrazí ven a vrátí se po půlnoci, vyžaduje to od ženy velkou toleranci. Naprostá většina ženatých mužů by s tím měla velké problémy,“ usmívá se taneční mistr **Zdeněk Řehák**.

JAROSLAV KRUPKA

Pražská taneční škola Národního domu na Vinohradech a paláce Žofin vznikla v roce 1959. Zdeněk Řehák s ní poprvé přišel do styku jen o deset let později, když v roce 1969 začal do vinohradského Národního domu docházet coby žák tanečních kurzů. Absolvoval je u tehdejšího známého tanečního mistra Josefa Antonína Trubače, který si talentovaného studenta všiml a na konci tanečních kurzů ho vyzval, aby jeho taneční kurzy reprezentoval na mistrovství republiky žáků. „Účastnilo se ho na 60 párů z celého tehdejšího Československa a nám se povedlo skončit druhí. Tím mě tančení chytlo za srdíčko,“ vzpomíná Řehák.

Taneční kurzy v masovém měřítku, které jsou pro generace a generace Čechů nedílnou součástí jejich dospívání, považuje současný taneční mistr za českou raritu a s určitou nadsázkou i za součást českého kulturního dědictví. „Nikde na světě se to takhle nedělá, ve většině zemí platí, že kdo se chce naučit tančit, zaplatí si lekce v tělocvičně. U nás se oblast společenského tance propojila se společenskou výchovou a převzala do sebe hodně ze společenské noblesy první republiky. Sláva tanečních kurzů začala ve 30. letech 19. století, kdy se těm prvním říkalo taneční salony. To už je kousek historie.“

Tanečník, trenér, choreograf

Sám Zdeněk Řehák začal svou taneční kariéru v soutěžním tanci, kde se mu podařilo dosáhnout A třídy ve standardních a latinsko-amerických tancích. Když ukončil soutěžní činnost, pokračoval v tanci jako jeden z trenérů a choreograf tanečního souboru Takt. „Jako trenér jsem připravil jeden pár až do mezinárodní třídy, které jsem sám jako tanečník nedosáhl. Ale je jsem do ní dostal, na to jsem hrdý.“

V roce 1984 začal spolu se svou manželkou Danou učit tanec coby taneční mistr v tehdejších kulturních domě ČKD. O pár let později se ve stejném oboru vrátil i do Národního domu na Vinohrady. Jeho

Kulturní dědictví. „Společenský tanec u nás převzal hodně z noblesy první republiky,“ říká Zdeněk Řehák, který učí už několikátou generaci tanečníků, v současnosti s taneční partnerkou Dušanou Jirovskou. Foto LN – Tomáš Kríst

paní v té době už dala přednost mateřským povinnostem, takže v roli Řehákovy partnerky na tanečním parketu se během let postupně vystřídal Zdena Hanselová, Jaromíra Hábllová a současná taneční partnerka Dušana Jirovská. Také taneční obor se proměnil. „Když jsem na přelomu let 1969 a 1970 s tanečním začínal, byly taneční doménu mládeže. Dnes se vedle toho nesmírně rozšířila výuka dospělých, kteří nechtějí s tancováním skončit. Nepochybně k tomu přispěla i StarDance. Takže jsme nejenom rozšířili taneční ještě o jeden běh, ale přidali jsme k němu ještě taneční klub pro dospělé. Je o něj velký zájem, a navíc dospělí se chtějí v tanci vzdělávat opravdu pravidel-

ně, neustále se dožadují dalších a dalších informací, a to je pro nás velmi motivující.“

Pán ve smokingu i v montérkách

Profese tanečního mistra nebyla podle Řeháka nikdy nijak zvlášť peněžitě ohodnocená, navíc před listopadem 1989 platilo, že režimu se víc líbil pán v montérkách než pán ve smokingu. „Znal jsem taneční mistry, kteří žádný jiný příjem neměli a do penze šli s jedním ojetým trabantem. Jiní si našli i jinou práci, pan Trubač třeba dělal přes den mistra v tiskárně. Také já jsem dělal tanec souběžně s jinou prací, byl jsem dílovedoucím – mistrem v ČKD.“

Po roce 1989 si Zdeněk Řehák pořídil několik živnostenských listů a stal se osobou samostatně výdělečně činnou, přičemž hlavní náplní jeho činnosti se stal postupně tanec. „Mám i firmu, která podniká v oblasti služeb a v době svého největšího rozmachu živila 120 zaměstnanců. Dnes ještě stále funguje, ale už ji provozuji jen v minimální podobě. Běží, tak ji nechávám, ale mou hlavní profesí je tanec.“

Většinu dnů v týdnu Zdeněk Řehák vyučuje sedm typů tanečních kurzů, z toho dvakrát až třikrát týdně v Národním domě na Vinohradech, každý na jiné studijní úrovni.

„Vyžaduje to rovněž velkou dávku domácí přípravy a já i má taneční partnerka Dušana Jirovská se

» Dotazník

Zdeněk Řehák

Rodina: Podruhé ženatý, tři dcery.

Auto: „Jsem na čtyřkolky, tedy na auta s náhonem na všechna čtyři kola. Mám dvě, Nissana a Suzuki.“

Oblíbená hudba: „Mně by stačila taneční a jako doplněk původní americké country. Diskotékovou hudbu moc nemusím.“

Volný čas: „Neděle je pro mě už pracovním dnem, takže pracovní týden většinou končím ve čtvrtek a mám volný pátek a sobotu. A protože za celý týden mám kolem sebe lidí docela dost, trávím volno rád v klidu, na dlouhých procházkách se psem nebo při práci na zahradě, kdy se nemusím holt.“

Oblíbená dovolená: „Když děti rostly, ukázali jsme jim samozřejmě Evropu i Středomoří, ale teď už nás tolik nepotřebují, jezdí si sami. Takže moje oblíbená dovolená je na chalupě. Jsem rád, když se blíží konec taneční sezony a vím, že tam pojedou, ale po dvou měsících už mi zase brnkají nohy a těším se, až začnou další kurzy.“

musíme starat také o fyzickou kondici a trénovat. Je to důležité i proto, že povaha žáků se trochu mění, jsou dnes mnohem sebevědomější a informovanější. V 70. a 80. letech platilo, že učitel byl automaticky autoritou, která se poslouchala. Dnes už to platí jen o dobrých učitelích, studenti si víc vybírají, a když si je učitel nezíská, jdou jinam. Já s tím naštěstí problém nemám. Také proto, že u všeho, co od žáků požaduji, jsem ochoten předvést, že to je možné. Nepředvést tanec a vsadit jen na suchý výklad není ono – když člověk ukáže, jak to má vypadat, frekventanti se rázem o to víc snaží.“

Dospělí jsou nejpracovitější

Vedle tanečních kurzů se Zdeněk Řehák věnoval i popularizaci tance, je například autorem scénáře televizního cyklu Vítejte v tanečních, který v minulosti běžel v televizi Galaxie a na ČT 2. V současnosti se chystá se svou taneční partnerkou Dušanou Jirovskou natočit výukové DVD, které by zvlášť účastníkům kurzů pro dospělé umožňovalo opakovat si probíranou látku doma. „Dospělí nás v dobrém slova smyslu doslova týrají, jsou nesmírně pracovití. DVD by jim umožnilo pustit si doma znovu každou lekci, kterou nacvičova-

li. Chystáme se na něj po letošní taneční sezoně.“

Hlavní náplň činnosti tanečního mistra stále spočívá ve výuce klasických tanců, byť do ní občas promluví i novinky dané určitou módní vlnou. Ty ale mívají podle Zdeňka Řeháka většinou jepičí život. „Existují výjimky, například si pamatuji na film Horečka sobotní noci z přelomu 70. a 80. let, který přinesl do tehdejšího Československa módu tanečních her. To se udrželo asi tři nebo čtyři roky. S Janem Nekolou jsme také svého času dělali v sále v někdejší Pragovce takzvané diskotékové kurzy, o něž byl zájem hlavně díky skladbám Boney M – to byla výjimečná skupina, co skladba, to diskotékový hit. Ale většinou se tyhle novinky dlouhodoběji neprosadí. Lambada byla snad poslední, co se dostala na taneční parkety, pak ještě salsa a makarena, ale to jsou ojedinelé tance. Klasické společenské tance představují esperanto, které je srozumitelné napříč kontinenty.“

Vedle tanečních kurzů nabízí Zdeněk Řehák s partnerkou Dušanou i individuální hodiny, při kterých se občas setkává i s originálními požadavky. „Mám třeba jednoho zahraničního klienta, staršího pána, který přišel s tím, že chce umět rokenrol. Zkusil jsem mu to rozmluvit a on se zeptal, co má tedy tancovat na diskotéce. Nakonec jsem mu ukázal jednodušší pohyby, aby ho zvládl a přežil, a odešel spokojený. Zajímavý zákazník ke mně přišel i minulý týden – byl to první rada ministerského tajemníka jedné ambasády. Měl se zúčastnit vídeňského Plesu v Opeře a chtěl se naučit valčík. Přičemž se jej chtěl naučit doleva a na místě, což je vůbec nejtěžší varianta valčíku. Měl přes dva metry a v okamžiku, kdy vstoupil do dveří, jsem věděl, že to nebude snadné, protože takto vysokí lidé mají problém s koordinací pohybu. Nabízel jsem mu waltz, který je jednodušší, ale trval na valčíku. Nakonec se krok naučil, byť ne doleva, ale doprava, a nikoli na místě. I tak ale odešel spokojený, že se naučil vytáčet valčík. Zajímavé pro mě bylo, že tu variantu doleva teoreticky znal, i když očividně nikdy netancoval.“

Počet žáků, kteří prošli Řehákovými kurzy, odhaduje taneční mistr na 30 tisíc. „Řada z nich si tanec zamilovala a začala tančit celoživotně. Na to jsem pyšný. Zažil jsem i desítky případů, kdy přijde maminka, která kdysi chodila do mých kurzů a nyní do nich přivádí svou dceru. To je i případ Dušany Jirovské, jejíž děti mě kurzy navštěvovali. Dušana, která během svých studií závodně tancovala a dosáhla až na mezinárodní třídu, se tak díky nim vrátila na parket.“